

ՊԱՅՐԵՆԻՔ

10 ՓԱՐՍ

ՕՐԱԹԵՐԹ

10 ՓԱՐՍ

Հայրենի աշխարհի օրը հրապարակուի . արքային քննելու և քառարանի համար վեց արժանի մեծիկ կանխիկ . քառարանի քառարանի համար . Զարեհ Գեորգի : Վեցամետր Բաժանորդի և Լեւոնյան : Լեւոնյան վերաբերեալ քեր Կա՛ն նամակ պէտք է ուղղել առ Տեր . Խմբագիր Մ. Յ. ՄԷԼԻԿԵԱՆ Պապը Այլ ճարտարի թիւ 20 Տ. Ճեմէկեան եֆէնդիի արարածը : Խմբագրութեան ուղղեալ քեր եւ ընդ որոնք : Մանուգիտի արարած քեր անգամ համար 3 ընդ է . աւելի անգամ համար անարկունիան կըլլայ :

ՊԱՅՐԱՆԻ ՊԱՆՈՒՆԻՔ

ԽՈՍՏԱԿԱՆ ԸՆՏՐԵԼԻՆ

Մեծ հետեւ յուզել սկսաւ խոստանի խնդիրն . որքան թիւններ ձերքեր և հանդեր թուեցան և պատկան բնութիւններէն զորս աղապէս և բովանդակաւ յանձն առնեալ հարկ ընդ որ յերկրայնոցս պիտի յանձնուի այն աթոռոյն պիտի իշխէր ընտրելիք :

Սակայն արար որ ոչ պաշտօնութեանն է այն վերացելի հայեցողական հանդերսը պահանջել եւ ոչ այն ընդունակութեանն է որ այն ամէն կատարելու իշխէր : Ինչ հարկ կայ , եւ յորթեան անսարով խել լարել եւ ու մեզեւ հանգաւթ թուել և յանհունս խել խնդիրը : Ինչ պէտք մենք , զոր օրինակ , քաղաքացիականութեան որ կը յեղեղուի ի բերու զի հային իշխանական դաս լուսաւորչաց Աթոռը : Եւ այն հետ դասինքներ կուրու , ստուար բաւունքն պահելու , պահելու ունինք մղելու , յեւթութիւններ ունինք զպահելու , ի սփիւռ տիեզերականներ յորտեսներ , բնականներ , այս կամ այն անհատ հետ կարգադրելու մեր ունինք : Վերջապէս մեր օր այսչափ քաղաքա-

գիտական ներուժիւն եւ հմուտ թիւն որոնել տայ կրօնաւոր քահանայի մը վրայ : Եւ ո՛ր , որ աշխարհագիտական դպրոցի մէջ , որ մեծահասակ քաղաքի տին քով , որ պատուիրաւութեան , որ դեպքունութեան , որ ժողովներու մէջ ուսան մեր կը բռնաւ որք աշխարհագիտութիւնը որում պէտք չունին : Կը հրաւիրուիք արեւմտ աշխարհները որ փոխանակ քաղաքացիական երազներ անանելու եւ ստուերի գէշ արդիւնները մուրեցնելու , բռնան իւրեւն աշխարհ իրականութեան և յստակ հայեցողածով տեսնեն թէ ինչ է Ազգին եւ Եկեղեցւոյն վիճակը եւ ինչպիսի ոք պարտիւնն այն որ պիտի բարձրանայ յաթոռ Լուսաւորչի :

Քաղաքականապէս ո՛ր է դիտմունք չենք կրնար եւ չարաւորք ունենալ , քան զի եթէ ազգաց բարօրութիւնը խաղաղութեան եւ ազատ զարգացման մէջ է , մենք այդ խաղաղութիւնը եւ այդ ազատութիւնը լիապէս ունիմք շնորհիւ այն բարեգործ տէրութեանց որոց հովանոյն ներքեւ պատասպարեալ կ'անձր պահպանելով մեր դոյութիւնը եւ մեր յատկութիւնները :

Բայց խնդիրն հոս է թէ կրցանք օգուտ քաղել մենք զմեզ վարող կառավարութեանց այս բարի տրամադրութիւններէն , կրցանք ունենալ մեծամեծ եւ բազմաթիւ վարժարաններ , ընծայարաններ , ուսեալ երիտասարդութիւն , ծաղկեալ վաճառականութիւն , հարստութիւն և ինչ : Ո՛ր նշանաւոր գործով

եւ որ գովելի հաստատութեամբ կրնանք հանդիսացանք , դէթ մին ցուցնեն , մինչդեռ մենք կարող ենք հակառակը ապացուցանել քաղաքակրթի գէպքերով : Զգենք առ այժմ այս թուարկութիւնը եւ ամփոփենք մեր հայեացքը եկեղեցականութեան վրայ :

Ցաւալի ճշմարտութիւնն ո՛ր է որ մեր եկեղեցականութիւնն այսօր անկեալ վիճակի մէջ է , արդէն իսկ գիտէինք զայս եւ վերջին անգամ համարումարք հաստատութեան մէջ ալ ժողովեալ հարք զայս լուի լու յայտարարեցին : Անկեալ է եկեղեցականութիւնը կրօնապէս , անկեալ է բարոյապէս , անկեալ նիւթապէս : Աղքատութիւն՝ տգիտութիւն՝ նուաստութիւն եկեղեցականաց մեծ մասին բաժինն եղած են , եւ մենք , փոխանակ իլաւն վերածել ջանալու այս վիճակը , յանիրաւի կ'անգործենք զկղերն եւ կը մեղադրուիք այն թերութեանց համար որոց և մեր մտանակից եմք : Իրաւամբ ըստ որբազան տանաւարաններէն մին թէ ոչ իրենք 'Ներսէսներ' Մեսրոպներ եւ Դեռոններ են եւ ոչ մենք վարդանեանք : Եւ յայտարարեալ կը սխալին մեր հագեւորականք որ փոխանակ զմեզ աշխարհականս , Աստուածային տառից զօրութեան վրայ յենլով , իշխանաւոր հրահանգելու ի կըրօնս , իրենք իսկ կը մոռնան կամ կ'անգիտանան իրենց պաշտաման և կոչման վեհութիւնը և մեր կրից և միտմանց բերմանը կը հետեւին և մարդահաճութեան չափ կը նուաստանան : Խօսուած քարոզները ,

փոքր բացառութեամբ , չունին այն քրիստոնէական սգին , այն որբազան հմուտ թիւնը , այն համադման շեշտը զոր հին հարց զրուածոց մէջ կը տեսնեմք եւ կը հիանամք : — Դուրս ոչին , արդէն արհամարհել կը յեղեղուի աւանդութեւ , նոյն իսկ կրօնաւորաց բերանը յաճախեալ : Բայց ինչ ըսել կ'ուզուի ասով , — թէ արդեօք դարուս սգին ջնջած վերցուցած է կրօնական վարդապետութիւնները . — Ո՛ր , եւս , ո՛ր աւելի քան զայն տեսնենք քաղաքակրթ աշխարհին կրօնից տուած յարգը՝ պատիւը եւ զայն օր քան զօր եւ ևս քան զիս տարածելու հսկայ ջանքերը եւ առ այս գործածուած ահագին գումարները : Այս ամէն ազգերը սխալեցան եւ մենք միայն ուղիղ կ'ընթանամք : Եթէ արդարեւ կրօնից պէտք չունիմք , ինչո՞ւ ուրեմն ամենայն առթիւ կ'ըսեմք եւ կ'աղաչեմք թէ մեր կրօնքը մեր ազգութիւնը պահպանած է եւ մեր լեզուին , եթէ ոչ ծնունդ , դէթ այնպիսի բարձր զարգացում մը տուած է որ տուանց անոր անգուշակելի է թէ ինչ էր եւ ինչ մարթէր լինել այժմ , եւ թէ , հետեւաբար մեր գոյութեան եւ մեր միութեան կապը եւ պայմանն է մեր կրօնքն եւ մեր Եկեղեցին , և ինչ : Դիտեմ որ ոչ ոք Հայ հակառակը կը պնդէ , ոչ ոք Հայ կը յօժարի փոխանակել իւր կրօնքն եւ իւր եկեղեցին փոխադրուիլուն որ եւ է աղանդոյն հետ : Ապա ուրեմն դարուս լուսաւորութիւն , դարուս սգին եւ պահանջումն և ընդ ընդ ինչո՞ւ հագեւորականութիւնն

ալ կը թուլացնեմք եւ կը պա-
ղեցնեմք եկեղեցիէն եւ կրօնքէն
եւ կ'ստիպեմք որ մեզ նմանել
եւ մեզ հաճոյանալու համար ա-
մենայն ինչ թողաւորին թէ՛ ան-
ձանց եւ թէ՛ այլոց : Մեր այս
միջոց ընթացից արդիւնքը ար-
դէն իսկ ահա սկսանք քաղել :
Բարձր եւ ստորին կզեր , քիչ բա-
յառութեամբ , անոնք ալ սկսան
սանձարձակ գնալ , դարուս ու
գիշէն չիյնալու համար Աւետա-
րանի ոգիէն հեաղհեալ հեռա-
նալ կը նկրտին , վկայ են իրենց
ընթացքը , վկայ են իրենց տե-
սակցութիւնքը , վկայ են իրենց
քարոզները ուր անհեղեթութե-
թիւնք անտեղութիւնք եւ ընդ-
դէմ կրօնից օտարոտի թուիք
եւ վարդապետութիւնք զիրեար
կը մղեն : Բարձրաստիճան եւ ար-
ժանահաւատ քանի մը եկեղեցա-
կաններէ լսած եմ թէ եկեղեց-
ւոյն ներքին կարգաւորութիւնքն
ալ մեծաւ մասամբ խանդարեալ
խաթարեալ են , եւ ոչ ոք կը խօ-
սի եւ ոչ ոք կ'ուզէ : Հարսանե-
կան հանդէսներու , դամբանական
ճառերու , յօժարաւորից թէ , այլ ե-
կեղեցւոյն պայծառութեանը՝
բարեկարգութեանը եւ պաշտա-
մանց անթերի եւ անսայթաք կա-
տարմանը ոչ ոք հետամուտ կը
եղնէ : Այսպէս անհետնալու շու-
տերուն ձեռքը կը տեսնուին վի-
պասանութիւններ , թատերադու-
թիւններ , եայլն . ասոնցմով կը
լուսաւորուին , ըստ դարուս ող-
ւոյն , այլ ոչ ըստ պահանջման
կրօնից եւ կոչման : Են եւ բազումք
որք եպիսկոպոսացած իսկ են եւ
որք աշխարհականաց չափ ալ տե-
ղեկութիւն չունին կրօնից եւ ե-
կեղեցւոյն վրայ :

Այսպիսի անկեալէ ահա մեր
եկեղեցականութիւնը : Ռուսիոյ
եկեղեցականաց վրայ աւելի ու-
րախարար դադաւար մը չորուիք ,
առնուած տեղեկութեանց նա-
յելով հոն ալ ինկած է եկեղե-
ցականութիւնը , հոն ալ զեղծ-
մունք ի ծայրն հասած են :

Ընդհանուր է ուրեմն ան-
կումն ամենայն ուրեք : Արդ
զ՞ով ընտրել եւ բարձրացունելու
է Լուսաւորչայ , Ստահայ եւ
Ներսիսեանց աթոռը : — Դա-
րուս «Գրք» համեմատ լուսաւոր-
եալ մէկը : — Արդէն այն է մեր
վերքը զոր դարմանել կ'ուզէինք
եւ այս ոչ թէ սպեղանի՝ այլ վե-
րջս ի վերջա վերայ գնել է : Բա-
ղաքագէտ զոր . — ինչպէս վե-
րը ըսինք , ոչ այնպիսի քաղա-
քագէտ մ' ունիմք : Այլ մեզի

պէտք եղածը այնպիսի մէկն է
որ կրօնքը եւ եկեղեցին սիրէ :
ոչ թէ շրջամբ , այլ ի սրտէ եւ
կատարեալ համոզմամբ . որ հը
մուտ ըլլայ կրօնական իրաց . որ
նախանձայր ըլլայ եկեղեցա-
կան պատուոյ . որ հաստատուն
կամք եւ արիւթիւն ունենայ ի
լաւ անդր շրջելու եկեղեցական
այս անկեալ վիճակը եւ զայս ը-
նելու արամադրութեան եւ կա-
րողութեան փորձը տուած ըլլայ .
որ անբասիր անարատ վարք ունե-
նայ , որ խոհական եւ զգուշաւոր
ըլլայ սրտէս զի անխորհուրդ սրտ-
չումներով անհեղեղ արդիւնք-
ներու ծնունդ չտայ . որ մանա-
ուանդ դիւրագրգիռ եւ ցոսկատ
չըլլայ , որ վերջապէս անտաժէտ
կըլլայ , այլ առողջ եւ առողջ
ըլլայ . զի խօթացեալ մարմին
առողջ միտք չկրնար պահել ,
ըստ առածին թէ առողջ միտք
յառաջ մտաւոր :

Ամենայն շահագիտական ճգ-
տմունքն ի մի կողմ թողլով այս-
պիսի մէկը փնտռել ջանալու
ենք , եթէ կ'ուզենք որ այն
աթոռը պահէ իւր նշանակու-
թիւնը եւ Ազգն ու եկեղեցին
ապագայ սրայծառութեան յոյ-
սեր ունենան :

ԱՐԱՅ՝

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ազգային ժողովն ի Ղարա-
թիա նիստ ընելով երէկ ի ներ-
կայութեան 70էն աւելի երես-
փոխանաց , հետեւեալ անօրէ-
նութիւններն ըրաւ :

Մշոյ Ս. կարապետի վանուց
միաբանութեան կողմէ առ Ազ-
գային ժողովոյ դիւանն ուղղեալ
հեռագիր մը որ Գեր . Որմանեան
վարդապետի տեղեկագրին պատ-
ճառաւ միաբանութեան պառա-
կըտեալ ըլլալը կը ծանուցանէր ,
Ազգային վարչութեան յզուե-
ցաւ :

Եւդոկիայէն ընտրեալ կիւր-
ձեան կարապետ էֆէնտի երես-
փոխանութիւնը վաւերացուե-
ցաւ :

Պէկեան Թագէտ էֆէնտի
երեսփոխանութեան նկատմամբ
Ազգ. ժողովոյ կողմէ տրուած
վճիռը դիւանը ատենագրութե-
նէն քաղելով , եւ ժողովին հա-
ղարդելով , սոյն վճիռը խնդրոց
կարգն անցաւ յառաջիկային վի-
ճարանելու համար :

Էրուստղէմի միաբանական
ընդհանուր ժողովոյ կողմէ հան-
րայիր մը ներկայացաւ ժողովին ,
որ յիշեալ վանուց նիւթական
ամենածանր վիճակը եւ Ամեն . Ե-
սոյի Սրբազան պատրիարքին
բացակայութենէն ծագած վնաս-
ները նկարագրելով ժողովին գր-
թութիւնը կը հայցէր : Սոյն
հանրագիրը Էրուստղէմի պար-
տուց քննիչ Յանձնաժողովոյ խա-
րին ուշագրութեանը յանձնուե-
ցաւ եւ պահանջուեցաւ որ իւր
եանց տեղեկագիրը յառաջիկայ
նստին ժողովոյ ներկայացնեն :

Նախաձեռնութեան դիւանի
կողմէ չորս տեղեկագիր ներկա-
յացուեցաւ , առաջինը կը վերա-
բերէր ազգային մամլոյն ներկա-
յացուցաց Ազգ. ժողովոյ մէջ
յատուկ տեղ մը սահմանելու :
Նախաձեռնութեան դիւանը սոյն
առաջարկութիւնն ընդունած էր :
Տեղեկագիրը խնդրոց կարգն
անցնել որոշուեցաւ : Երկրորդը
կը վերաբերէր կաթողիկոսական
ընտրութեան առթիւ Հայաս-
տանեայց եկեղեցւոյ եպիսկո-
պոսաց իւրաքանչիւրին արժա-
նիքը եւ ծառայութիւնները նը-
շանակելու : Նախաձեռնութեան
դիւանը նկատելով որ ժամանա-
կըն անցած է , սոյն առաջարկու-
թիւնը մերժելու հարձիք կը
յայտնէր : Տեղեկագրին եզրակա-
ցութիւնը գահացուցիչ դատուե-
ցաւ : Երրորդը կը վերաբերէր
գաւառական առաջնորդաց առ-
ժամեայ կերպով կեդրոնական
վարչութեան միջոցաւ ընտրելու
եւ պաշտօնանկ ընելու : Նախա-
ձեռնութեան դիւանը սոյն ա-
ռաջարկութիւնը կը մերժէր իր-
րեո Սահմանագրութեան հակա-
ռակ :

Ժողովն սրտեց զայն օրաձը-
գել :

Յետոյ ժողովը Օրակարգին
սեյեւելով ԼՂմիածնի կաթողիկոսա-
կան աթոռայն կանոնական ծը-
րարքը պատրաստ չգտնելով ,
բաւական չերմ վիճարանութիւն
մը յարոյց : Հուսկ ապա որոշեց
սոյն ծրարքը եւ արդէն որոշեալ
յիշատակագիրը կաթողիկոսական
Յանձնաժողովէն պահանջել յա-
ռաջիկայ նստին վերջնապէս քու-
էարկելու համար , որ տեղի պի-
տի ունենայ յառաջիկայ ուրբաթ
օր : Նոյնպէս որոշուեցաւ յա-
ջարդ ուրբաթ օր , այսինքն տա-
սըն եւ հինգ օրէն մարտ 30ին կա-
տարել կաթողիկոսական ընտրու-
թիւնը Մայր եկեղեցւոյ մէջ :

Յետ այնորիկ ժողովը Օրա-

կարգին երկրորդ խնդրոյն
յաւ . այն է , յայտարարութեան
Քաղաքական ժողովոյ ի վիճակ
վարչական վիճակին , եւ եկեղե-
ցական արտօնութեանց հա-
տա . Դա ուն մատուցեալ թիւ
րիւրին ընթերցումէն վերջ
ւական ջերմ վիճարանութիւն
տեղի ունեցաւ . եւ վերջապէս
ւանը յայտարարեց թէ Ս. Պա-
րիարք Հայրը , եկեղեցւոյ
Համագումար ժողովը եւ ազգ-
վարչութիւնը ազդին եւ եկեղե-
ւոյ շահերը պաշտպանած յար-
կիւր նմին սրտեալ եղաւ նախ-
Պատրիարք Հօր մեկուսա-
խնդիրը Ատենապետաց գի-
թին յղել ի քրէնութիւն :
Ժամը գրեթէ 11ին մամլոյ
յամ էր ելլել ատենանը վերջ

Ձմեւանիոյ Առաջնորդ
Տ. Մեկրիսեղեկ Ս. Արք.
կողմէ երեքշաբթի օր իւ-
տար Պէրպէտեան վարժա-
սցելութեան երթալով ,
պատուով ընդունուելու եւ
այլ լեզուաց ու դիւանութե-
կարեւորութեան վրայ տեղ
թիւններ տուել է աշակեր-
Ուսանողը հանձարեղ եկեղ-
կանին խմաստալից խոս-
յանչափս գոհ եղեր են :

Ն. Սրբազանութիւնը
Ազգ. Հիւանդանոց այցելու
երթալով , բոլոր յարկեր
տըտեր , որբանոցի աշակեր-
քը քննելու եւ Հիւանդանոց
տեսնուած բարեկարգու-
եւ աշակերտաց յառաջադ-
թեանէն յանչափս գոհ եղե-
ալ :

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

Մարտ 27 թուով Ազգ.
ղարնուած հեռագիր մը
ճանուցանէ թէ Լաթիմ
գըրքին հրամանին ներքե
նուող անդդիական նաւա-
Պիւէոն պիտի մեկնի :

— Պարսից շահին հօր
ըր Լաթիմ Բահման Միրզա
ճաններ է , այս անձը ժամ-
մը ի վեր Պարսկաստանէն
աական Բուսիոյ մէջ կը
— Մօնթիէօր Յունաց
րիարքին Պէրաթին վրայ
լով կ'ըսէ թէ՛ Պէրաթին
Յունաց Պատրիարքին

բերեն Սօխմ փաշայի կողմէն եւ ոչ թէ Մեծ Եղարայն թէ զքերէի մէջ յիշաւ թէ թէ երբ Պատրիարք Նորաժարականը յետոյ Բաւոյ Պէրաթին, իմա թի կարգադրութեանց Բաւոյն վաւերացեալ Պատրիարքին ներքին կանոնադրութեանց համաձայն ամեն պիտի լուծէ: Գարձեալ քերէն եկեղեցականաց պատարարայ ինչ իրն ալ ստաշէս կարգադրէ: Եկեղեցւոյ միջնաբերդ թեմաթանցապարտ եկեղեցականը պարտաւորեալ են զիսկան տաւանը երեւնալու, ինչ ամանաւոր տեղ մը պիտի մնան կանոնաւոր հարցաբնական երեւնալու համար, երբ յանցապարտ ըլլալին տաւանը, յանցապարտ մինչ պարտաւորեալ ալ տեղ պիտի արդիւրին, սակայն յանցանքին ոճիր մ'ըլլայ տաւան նախ եկեղեցական իշխութիւնը ոճրագործը եկեղեցական հանգամանքէ պիտի եւ յետոյ փարսական իշխանեանց պիտի յանձնէ օրէնքը:

Գործադրելու համար: — Լոնտայէն 22 ամսաթուով կը հետադրեն թէ եզրապատկան թերթի մը թղթակիցը Մեհտաբի հետ տեսակցութիւն մը ունեցեր է, յորում սուտ մարդուն յայտարարեր է թէ ինքն բնաւ Մարգարէի անուն չէ աւուած ինքնիրեն եւ թէ Կորսոն զօրաւորը սպաննել պիտի տայ եթէ սոս Գարձեալ փորձէ գրամի զօրութեամբ խեղճ Մահմեւ տականները իւր կողմը ձգել:

— Օպէյիսէն փախուիս Եզրապատկան սպայ մը փնտրէ է թէ մինչեւ իւր փախուտը այսինքն մինչեւ ցմարտ, կաթալիկ միտինարք կատարեալ ազատութիւն վայելած են, իրենց եկեղեցին բաց է իւրաքանչիւր ոք թէ պէր կ'ընդունի Մեհտաբին, միայն թէ Գորսոնները գոյուած են եղեր:

— Աթէնքի Մետաթէ լրագիրը կը գրէ թէ Գաղղիական մեծ ընկերութիւն մը հերեւական կառավարութեան հետ կը բանակցի Լարնայէն Աթէնք երկաթուղեայ արտօնութիւն մը ստանալու, յիշեալ գիծը Միլթոպոլիսայէն Սելանիկի Օսմանեան եր-

կաթուղւոյն հետ պիտի միացուի: Բ. Գաւոն ալ այս ձեռնարկութեան նպատաւը կ'երեւայ եղեր:

— Յունաստանի (Եկաթ) թաղութիւն Զատիկին փեթեցաւ պիտի մեկնի Գոստանթին մեծ գլխին տնտեսութեան հանգիսին ներկայ գտնուելու համար երեք շաբաթ հոն պիտի մնայ:

— Թայմզի թղթակիցը Աթէնքէն կը գրէ թէ Բ. Գաւոն Բուլղարի երկաթուղեայ արտօնաւոր Պ. Հիւրի ծանուցեր է թէ որ եթէ Օսմանեան երկաթուղեայ Եւրոպիոյ դժերուն հետ միացման մասին Բ. Գաւոն սուտ շարկութիւնքը չընդունուին Պ. Հիւր իւր արտօնութեան իրաւունքէն պիտի զրկուի եւ կառավարութիւնը պիտի զրուէ երկաթուղիները:

— Գահիրէէն երէկի թուով կը հեռագիր մը ծանուցանէ թէ Մեհտաբի տնտեսարարէն Օսման Տիկմայի նպատակ զօրք պիտի գրէ, որուն ազգականը Օսման Տիկմա յայտարարեր է իրեններուն թէ Աստուծոյ հըրաման պիտի ընդունի 10 օրէն

անգղիացիները ջնջելու:

Անգղիական զօրադուհը Հանտուքէն մեկնելով Թամանիէի շրջակայքը բանակաւորի պիտի հաստատէ:

— Գարատալի Գործադրատար Պ. Վուքոփի առջի օր Վեհ Սուլթանի ներկայացաւ:

— Երէկ գիշեր զրոյց կար թէ Սուտանի կուսակալ Անգղիացի Կորսոն փաշա ապստամբաց ձեռք գերի ինկեր է:

— Կոստերական թանգարանի վերատեսուէր համար պէյ Պէրկամօ մեկնեցաւ:

ՎԱՐՈՒՆԱԿԱՆՆԵՐ ԵՎ ԵՐԵՎԱՆԻ ԵՐԵՎԱՆԻ

ԱՅՅԵՏՈՒՄԵՐԻՆ

Կը պատրաստուին աղիւս քարգերութիւնը: Գանադան զրերով ի գին 100 հաւաք 10 գահեկան:

Փոփոխութիւն գիւնար են Արամեան ապարան, Զաղմաղ ճրլար Յակոբեան խան թիւ 13:

առկութիւն մ'ունի, այն է խորհրդապահութիւն:

Երկրորդ թերութեան ալ զերծ չէ, առանց զինուորաւոր զորքի կը սիրէ, ուրիշ մարդոց նման իւր տկար կողմը ունի: Միշտ իւր քովը օղի եւ ուրիշ ըմպելիներ ունի իւր աչալէ նա, որովհետեւ գնելու համար գրամ չուրի: Եւ ուրեմն, կը կարծեմ թէ զայն խօսեցնելու միտով միջոցը անոր քանի մը սակի տալ է:

— Իրաւունք ունիք պարսն, երկու կամ երեք հաւեր ֆրանք պիտի տամ անոր ձեռքը:

— Շատ լուս. սակայն զանիկայ խրատեցնելէ զգուշանալու է. կը տեսնէք որ ծերունին կը ճանչեմ. նա կարող է ձեր գրամն առնելու եւ յետոյ ձեզ պատառնանելու. չգիտեմ ուրիշ բան, չգիտեմ թէ ինչի վրայ խօսիք ինչ. սղէկ է որ նախ տեղ եկու թիւն ունենայ: Կուստի զայն կը տեսնեմ եւ կը պատրաստեմ զձեզ ընդունելու. զայս կրնամ ընել ձեզի համար, կրնաւոր:

— Օ՛ հախաղանց շնորհակալ կրնէք զիս պարսն:

— Լաւ, այս իրիկուն հայր կրէիք վիշտի տոյգեւութեան պիտի չերթամ. զայն պիտի քննեմ, հասկնալու համար անոր տրամադրութիւնքը. եւ եթէ ինչպէս կը յուսամ, շատ յամառ չերեւի, անմիջապէս ձեզի կ'իմացնեմ: Եւ, գտնեմ զձեզ:

— Այս պանդուկ մը պիտի երթամ:

— Ստոյգ է. որովհետեւ Պէնքուռի մէջ ոչ ոք կը ճանչէք: Ուրեմն որովհետեւ գիւղին մէջ փոքրիկ հըրապարակին վրայ պանդուկ մը միայն կայ, գիւրաւ պիտի կարենամ գտնել զձեզ: Բայց միտքս եկաւ, անունը չըսիք ինծի:

— Ա՛հ:

— Երկու տարիէ ի վեր ամուսնացեալ էք. իւր ամուսինը ծովու վրայ կ'որսնցուց:

— Որեմն, ուրեմն խօսուած պատմութիւնը:

— Զրի զրպարտութիւն է պարոն:

— Յիմարութիւնն ալ:

— Ատիկայ գժբաղդաւոր թերեւս ստոյգ է:

— Բայց այս որբէւորի կինը ի՞նչու համար ի գիւղահաւ զրեր են:

— Արդէն ըսի ձեզի, մանուկը անհետացնելու համար:

— Յայտնապէս կը խոստովանիմ ձեզ որ բան մը չեմ հասկնար. ինչու համար մանուկը պիտի անհետացնեն. ինչ նպատակաւ:

— Ինչ նպատակաւ:

— Անոր հարստութիւնը բաղմամբ ի միլիոններ, գըրաւելու համար:

— Վայ թշուառական, ըսաւ Պէնքուռ:

— Բնաւ բանէ մը չեմ վստայած, որքը տակաւին չը ծնած. յապշտակութեան գործը լնցած էր: Բայց Գաղղիոյ մէջ եմ, գաւառաւորներուն պիտի գիւնեմ, բոլոր շարութիւնները եւ եղեւնագործութիւնները երեւան պիտի հանեմ. զոհերուն վրէժը պիտի լուծեմ:

Պէնքուռիկայ օրէն ժպտեցաւ, իսկ անոր ճատկին վրայ՝ միլիոն խորում մը տեսնուեցաւ:

— Առաջին շարութիւնն այս է շարունակեց անծանօթը, որ այնպէս համբաւեր են թէ երիտասարդուհին ամուսնացեալ չէր, թէ իւր ամուսնոյն հոմանին էր...

ԿՈՒՆԵՔԻՒՆԼՈՒՂԱԹ
ԲԱՌԱՐԱՆ

ՖԵԲՐՈԱՐԻՆԷ Ի ՓԵՐՔԵՐԵՆԷ

Աշխատանքային

Սեպտեմբերի 1-ին և 11-ին և 12-ին

Պատահական հատուկ կրթական

Գրականության և արվեստի

Հրատարակիչ

ԳԱՐԵԳՈՐ ՊԱՂՏԱՍԼԱՆ

Այս քաղաքում, պարտական է
արևելահայկան և գիտական բա-
ներու ճանաչմանը, բացառ-
ություններից յատկապես ինչ
տեսակի մեջ առաջինը կը հա-
մարուի: Սոյն գործը ցարդ հրա-
տարակում Գրականության—Քուր-
քերէն բաժանարար վրայ առա-
նաւել թիւնն ալ տնի որ թուրք
տառերով արուած բացատրու-
թիւնները լատին տառերով եւս
նշանակուած են անոր մէջ, մաս-
նաւորապէս ի դիւրս թիւն օտար-
ազգեաց:

Մասնաւոր խնամքով, զեղեցիկ
և մաքուր տպագրութեամբ տե-
տըր առ տետր ի լոյս կ'ընծայուի
Արամեան տպարանէն:

Առաջին հատորն՝ որ երեսուն
երկու երեսներով երեսուն և մէկ
տետրակներէ բաղկացեալ է՝ տե-
տըր առ տետր հրատարակուելէ
յետոյ՝ կ'աշխատուի կը վաճառուի
ի գին 60 դահեկան արծաթ:

Բ. հատորին խնդրող տետրն
ալ հրատարակուած է և կը վա-
ճառուի ի գին 2 դահեկան ար-
ծաթ խրաքանչիւրը:

Բաժանարարային է Կ. Պօլսոյ
համար 73 դահեկան արծաթ,
զոտ առաջ համար 400

Բ. հատորին 43 րդ տետրին
հրատարակումէն ետքը բաժա-
նարարութիւն չընդունուիր:

— 0 —

ԸՆԹԱՅԻՆ Ի ԳՐՈՅ ԲԱՐԲԱՌ
Բ. ՏԱՐԻ

Հաւաքածոյք ի նախնեաց եւ յարդ-
եաց (հանդերձ քերականական
բացատրութեամբ)

ԵՂԻՇԷՆ Կ. ԳՈՐԵԱՆ

Սոյն գրագիրքն գրաւոր
ուսման համար ցարդ հրատարակ-
ուած լատգոյն գրագիրքերէն
մին իննեւից կ'ընծայէ ուսման
զայ տմէն դիւրս թիւն: Այն
հատուածներն՝ որ ամփոփուած
են ի նման թէ՛ արձակ և թէ՛ ո-
տանաւոր՝ ճօն են և նոր ըստ
մեծի մասին:

Յիշեալ գրագիրքը բաժնը-
ւած է երկու մասերու, առա-
ջին մասին մէջ նախնեաց զանա-
զան կտորներէ զատ՝ կայ նաեւ
ԵՂԻՇԷՆԻ համառօտութիւնը վեց

հատուածներու մէջ, իսկ երկ-
րորդ մասին մէջ «Արտարականք ի
Սիւրբերի» և «Պօղ և Վիրգինեա»
վիպասանութեանց համառօտու-
թիւնն ամփոփուած հայերէն գե-
ղեցիկ թարգմանութեամբ:

Կեդրոնատեղին է Արամեան
տպարանը, կը ծախուի նաեւ գը-
րաւաճառաց քով ի գին 10 դրչի:

— 0 —

ՓՈԽԱՆԴՈՒԹԻՒՆ

Կոստա Լալէլի ճամբի գէմ
թիւ 13 մի նոր գեղարան բաց-
ուած է, ուր գեղարարներ կը պատ-
րաստուին փութով եւ մասնա-
ւոր խնամով, կը գտնուին նաեւ
Եւրոպայէ եկած տմէն տեսակ
պատրաստ գեղեր հատով կամ
որ եւ իցէ քանակութեամբ, զո-
րոս նշանաւոր գործարաններէ
ուղղակի բերել կուտայ իւր
անուան:

Սոյն գեղարանի բացումը
յոյժ օգտակար ծառայութիւն
մ'է հասարակութեան, մանա-
ւանդ նիւթական մեծ շահաբե-
րութիւն ամեն անոնց որք իրենց
փնտռածն ճշգրտապէս գտնելու հա-
մար գոտապարտուած են հե-
ռաւոր տեղեր դիմել:

Պատուարժան յաճախող-
ները գնոց չափաւորութեան հետ

գեղորէից ընտրութեամբ գոհա-
ցընելն իրեն սկզբունք ընտրու-
ողին Տ. Ալաշկերտեան գեղարա-
նը, որ երկար տարիներէ ի վեր
հռչակաւոր եղած է Եկնի-ճամբ
Բօւթախանէի գէմ՝ այս անգամ
ամբողջապէս փոխադրուած
կոստա Լալէլի ճամբի գէմ թ. 13
նոյն փոխադրութեան տե-
թիւ Եւրոպայէ բերել տուած
խիստ թանկ հանգոյն ջրեր
Պօրտոյի եւ Մաշակայի զիննեց
զանազան ըմպելիք, անուշիկ
հոտք, եւ այլն եւ այլն:

Նշանաւոր է միանգամայն
սոյն գեղարանը իւր ջկան իւր
մասնաճիւղով, եւ յիրաւի յաճա-
խողք զմայլած են ապրանք
ընտրութեան, մաքրութեան
գնոց չափաւորութեան:

Յիշեալ գեղարանը միշտ
յաճախեն ճարտար եւ հռչակ-
ւոր բժիշկներ, խնդրուած բժ-
շկութեան համար ալ պէտք է
տրուի ժամանակին:

Ղալաթիա հանրածանօթ
ճառական Մինասեան էֆէն-
դի Տօքթօր Մինասեան էֆ-
տի բարեհաճած է արդէն
բաժ օրեր ձրիաբար դարմա-
նաւորեն:

ՏԵՐ — ԽՄԲԱԳԻՐ

Մ. Յ. ՄԷԼԻՔԵԱՆ

չատ գիւրին է ինձ սողացող ցանկը թէ սուտ խօսած են
անոնք:

— Ամուսնութեան դաշնագիր մը բառական է:

— Այո, դաշնագիրը ինչպէս նաեւ ուրիշ ոչ նուազ
կարեւոր թղեր, ի ձեռքին ունիմ:

— Ներեցէք ինձ ըսելու պարոն, որ այդպիսի թան-
կագին թղերով ճամբորդելը թերեւս անխոհեմու-
թիւն է:

Անժանօթը ժպտեցաւ:

— Ապահով եղիք պարոն, ըսաւ նա, այդ կարեւոր
թղերը վրաս չեն. վախճալով որ զանոնք կը կորսնցնեմ
կամ կը գողցնեմ, փարիզ թողի:

— Ասիկայ գիտնալ աղէկ է, ըսաւ ինքնիրեն Պէնօ:
Բարձրաձայն կրկնեց:

— Ի՞նչպէս կրնայ ըլլալ որ մինչեւ ցարդ ոտսիկա-
նութեան չէք գէմած:

— Ինչ ինչ նկատումներ մինչեւ ցարդ արդէնք եղան
ինծի. յանցաւորին քով անմեղներ ալ կան. . . ամեն
բանէ առաջ կը փափաքեմ երիտասարդութիւն գտնել և
տեղեկանալ թէ իւր զաւակը գեռ ողջ է:

— Այո, կը հասկնամ:

Կարճ ըսութեանէ մը վերջը անձանօթը շարունակեց:

— Պէտք է որ անպատճառ տեսնեմ դղեկին ծեր
պահապանը:

— Իմ կարծիքս ալ այդ է պարոն:

— Եւ անկէ կուզեմ. . .

— Այն է ամեն տեղեկութիւնները զոր Պէնքուռի
մէջ ինքը միայն կարող է դալ, աւարտեց Պէնօ:

— Որքան ալ վայրենի է, կը յուսամ թէ ինծի մը-
տիկ կ'ընէ:

— Օհ ձեզի մտիկ կ'ընէ. բայց ձեզի կը պատասխա-
նէ:

— Այդպէս կը կարծէք. . .

— Ըսի ձեզի արդէն, անոր լեզուն քակել, մեծ
մեծ գործ է:

— Մինչեւ իսկ եթէ սպառնամ:

— Օհ եթէ այդպիսի միջոց մը գործածէք, բոլորու-
վին համը կըլլայ. ձեր սպառնալիքն ի՞նչ կարող է ընել
անոր, նա ծառայ ըլլալով իւր տէրերուն կը ծառայէ.
Եթէ ասոնք եղեւնագործ են, անոր չլիւրարելիք, նա
իւր ձեռքերը կը լուայ: Սպառնալ, շատ գէշ բան է
պարոն: Յիշեցէք առաժը որ կըսէ. ճանճը մեղրով կը
լուսուի և ոչ քացախով:

— Դուք որ զանիկայ կը ճանչնաք պարոն, ի՞նչ
խորհուրդ կտաք ինծի:

— Պէնօ պահ մը մոտածել ձեռացնելէ վերջը շա-
րունակեց:

— Իրական գիտարութեան մը տուի կը գտնուիք
և ցատալի է եթէ ձեր ճամբորդութիւնը ապարդիւն լի-
նի: Բայց որովհետեւ կը փափաքեմ ձեզ հաճոյ վնել
ձեր տրամադրութեան ներքեւ կը գտնուիմ, կուզեմ
կարելի եղածին չափ օգնել ձեզ:

Օհ, պարոն. . .

— Աւելորդ է շնորհակալ ըլլալ ինձ. միթէ իրարու
օգնելու պարտաւոր չէ՞մք:

Հայր կրափփիէ հաւատարիմ ծառայ մ'է և մեծ